

Kvartaler af 1899 ($\frac{417.1}{211.3}$), da Vandgassen ogsaa benyttedes.

Af forskellige Grunde tror jeg, at man bedst kan sammenligne Forbruget paa Børsens Maaler, Nr. 50189, i de to første Kvartaler af 1899 og 1900, naar man vil undersøge Indflydelsen af Brugen af Vandgas. I 1900 var Forbruget 211.7, i 1899 derimod 162.7, i første Tilfælde altsaa 30 pCt. større end i sidste.

At Havnens Belysningskonto derfor stadig overskrides, kan vel forklares ved, at Gassen først forandres i Kvalitet, saaledes at der forbruges 30—40 pCt. mere deraf, og Prisen derefter forhøjes med $12\frac{1}{2}$ pCt.◄

Byraadet vedtog at indstille de anførte Overskridelser til Ministeriets Sanktion, hvorom det fornødne derefter blev tilskrevet Ministeriet for offentlige Arbejder d. 18de d. M.

Ministeriets Approbation meddeltes derefter i Skr. til Amtet af 23de Marts, kommuniceret d. 27de s. M.

Mødet den 31te Januar 1901.

11³ — 1899. Paa den i Mødet den 24de August 1899 til Murermester *J. Nielsen* solgte Parcel ved Ny Munkegade, der ifølge Landbrugsministeriets Udstykningsapprobation af 24de Oktober 1899 er skyldsat som Matr.-Nr. 16 au af Markjorderne i Hasle Herred for Hartkorn: $\frac{1}{2}$ Alb. og Gammelsskat: 7 Øre, blev der udfærdiget Skøde til Gartner *R. P. Nielsen*, der ifølge forevist Transport nu er Ejер af Grunden.

189 — 1899. Som meddelt under Mødet den 14de December 1899 var der under 16de s. M. gennem Skoledirektionen indsendt et Udkast til en ny Skoleplan for det kommunale Skolevæsen til Approbation af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

Ministeriet har derefter under 13de December f. A. tilskrevet Skoledirektionen saaledes:

»Forinden videre foretages i Anledning af det med Direktionens behagelige Skrivelse af 21de Marts d. A. indsendte Forslag til Skoleplan for Aarhus Købstad Kommune fra 1ste Januar 1901 at regne, skal man tjenstligst bemærke følgende:

Ad Forslagets § 3. Størrelsen af den Moderation, der gives i Skolepenge, naar flere Søkende samtidig søge Skolen, bør angives i Planen, hvorhos Bestemmelsen om Forhøjelsen af Skolepengene i Pigeskolen bør optages i Teksten.

Ad § 8. Med Hensyn til denne Bestemmelse, der for øvrigt bør udgaa af Planen som henhørende til Undervisningsplanen, bemærkes, at der fra Ministeriets Side intet haves at erindre imod, at der ikke mulktres i Borgerskolerne, men at Børnene, i Tilfælde af utilbørlige Skoleforsømmelser henvises til Friskolen, idet Opmærksomheden dog henledes paa, at Ministeriets Approbation ifølge Skolelovens § 5 kun kan gives for højst 5 Aar ad Gangen.

Ad § 18. Med Hensyn til Skoleinspektørens Stilling til Skoleudvalget, Skolekommissionen, Lærerne og Forældrene bør kun optages en Henvisning til den for ham udfærdigede Instruks, der vil være at approbere af Ministeriet.

Ad § 19. Til Bestemmelsen om, at Overlærerne kunne flyttes til en anden Skole, maa føjes, at en saadan Forandring skal approberes af Ministeriet.

Ad § 22. Slutningen af §'en bør ændres i Overensstemmelse med Ministeriets Bemærkninger paa det med Cirkulære af 15de September d. A. udsendte Tjenestealderskema, hvorefter der ved Bestemmelsen af Statens Løntillæg regnes fra den 1ste i den næste Maaned, naar Datoen for vedkommende Lærers Tjenesteaider falder paa en anden Dag end den 1ste i en Maaned.

Ad § 23. Hvis Bemærkningen i §'ens 2den og 3die Linie »stigende hvert 5te Aar med 100 Kr. til

1000 Kr.« alene refererer sig til Haandgerningslærereinderne, bør Lønningen for Timelærerinder i de almindelige Skolefag med fuldt Timetal sættes til 800 Kr., medens Begyndelseslønningen for de sidstnævnte Timelærerinder kan ansættes efter Forslaget til 700 Kr., naar ogsaa de skulle kunne stige til 1000 Kr. Da det ikke kan ses, hvad der i saa Henseende er Meningen, bedes §'en ændret efter et af de angivne Alternativer.

Ad § 25. Ordene »Alder og« i §'ens sidste Linie bør udgaa. Det bør i øvrigt tilføjes, at Bestemmelsen om, at de nye Embeder, som eventuelt ville være at oprette, kunne besættes ved Konstitution, indtil vedkommende Lærere og Lærerinder opfylder Betingelserne for fast Ansættelse i Skolelovens § 17 med Hensyn til en vis Tids Virksomhed i Skolens Tjeneste, kun er gældende for 5 Aar.

Ad § 26. Bestemmelserne om Ansættelse af Timelærere og Timelærerinder samt deres Kvalifikationer bør ændres i Overensstemmelse med Ministeriets Cirkulære af 11te April 1899 III.

Endvidere tilføjes, at de i det hoslagt tilbagefølgende Planforslag indstregede Dele ville være at udelade af Skoleplanen som henhørende til Undervisningsplanen eller Instrukserne for Skoleinspektøren og Lærerpersonalet, hvorhos man skal anmode om, at der maa blive tilført Planen den fornødne Oplysning om Lønningsskalaen for Lærerpersonalet, idet tilføjes, at Ministeriet forbeholder sig sin Stilling til Spørgsmaalet om Størrelsen af Afkortningen for Overlærernes Embedsbolig, indtil Forslaget om Lønningsskalaen foreligger. Med Svaret bedes det nu foreliggende Planforslag tilbagesendt«.

Ved at meddele Byraadet denne Skrivelse havde Skolekommissionen under 18de d. M. forelagt et Udkast til Besvarelse af Ministeriets Bemærkninger.

Byraadet tiltraadte dette Forslag, hvorefter der under 2den Februar blev tilskrevet Skoledirektionen saaledes:

»Efter at Byraadet gennem Aarhus Skolekommission er blevet gjort bekendt med Skrivelse af 13de December f. A. fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet til den ærede Skoledirektion, indeholdende bemeldte Ministeriums Bemærkninger til det med Byraadets Skrivelse af 16de December 1900 fremsendte Forslag til en Skoleplan for Aarhus Købstad, skal man under Tilbagesendelse af nævnte Forslag i Overensstemmelse med Skolekommissionen tillade sig at foreslaa følgende Ændringer i Planen.

ad § 3. I 3die Linie rettes »2 Kr.« til: »2 Kr. 50 Øre maanedlig i dens 2 nederste Klasser, 3 Kr. maanedlig i de øvrige«. Sidste Sætning formes saaledes: »Af samtlige Pladser ere $\frac{1}{11}$ Fripladser, og for Søkende i de 5 øverste Klasser gives følgende Moderation, hvad enten de gaa i samme Skole eller dels i Drengedels i Pigeskolen: for 2 Søkende betales $\frac{3}{4}$, for flere $\frac{2}{3}$ af det samlede ordinære Kontingent«.

ad § 5. »Der undervises Kl. 8—12« udgaar.

§§ 8 og 9 udgaar.

ad § 13. Sidste Sætning udgaar.

§§ 14, 15 og 16 udgaa.

ad § 18. I Stedet for det indstregede Stykke sættes: »Hans Stilling til Skolekommission, Skoleudvalg, Lærerpersonalet, de skolesøgende Børn og disses Forældre og Værger bestemmes ved en af Skolekommissionen og Byraadet affattet og af Ministeriet approberet Instruks«.

ad § 19. Ordene i 3die Linie: »med Skoledirektionens Samtykke« forandres til: »med Ministeriets Approbation«. — Den indstregede Sætning udgaar.

ad § 22. Sidste Punktum affattes saaledes: »Ny ansatte

oppebære Løn fra Ansættelsesdagen; hvis en Optrækning i Løn ikke skal foregaa den 1ste i en Maaned, regnes den fra den 1ste i næste Maaned«.

ad § 23. Anden Sætning forandres til: »Timelærerinder og Haandgerningslærerinder med 700 Kr., stigende . . .«

ad § 25. Ordene »Alder og« i sidste Linie udgaa, og der tilføjes: »Denne Bestemmelse gælder i 5 Aar«.

ad § 26. Første Stykke foreslaas forandret til: »Time-lærerpersonalet antages, efter at Pladserne have været opslaaet ledige, af Skoleudvalget, der kan afskedige det med 1 Maanedes Varsel«.

Idet man derhos i Henhold til Ministeriets Bemærkning til § 8 indstiller, at der meddeles 5 Aars Approbation paa den i §'en foreslaaede Ordning, at der ikke mulktres for Skoleforsømmelser i Borger-skolerne, men at Børnene, saaframt de gøre sig skyldige i saadanne, og Henvendelse til Forældrene eller Værger ikke frugter, udvises og indskrives i Byskolen, skal man sluttelig bemærke følgende:

ad § 16. I Anledning af, at Ministeriet ønsker, at hele §'en skal udgaa, skal man dog gøre opmærksom paa, at der i Cirkulære af 11te April 1899 II udtrykkelig forlanges Oplysning om, hvorledes Lærernes og Lærerindernes Antal forholder sig dels til Timetallet, dels til Børneantallet. Af den Grund har man anført baade Timetal og Børneantal.

ad. § 21. Forslag til Lønskala for det faste Lærerpersonele er tilstillet Skoledirektionen den 23de November 1900.

ad § 26. Byraadet maa meget indtrængende anmode om, at Spørgsmaalet om Timepersonalets Ansættelse maa blive taget under fornyet Overvejelse, da Fastholdelsen af den i Cirkulære af 11te April 1899 III opstillede Fordring vil forvolde store Ulemper ved et Skolevæsen, der som i Aarhus er stærkt voksende. Man kan ikke, før Indskrivningen

af nye Elever ved et Skolehalvaars Begyndelse er foretaget, vide, hvor stor Forøgelsen af Lærerpersonalet vil blive, og skal Ansættelsen af Timelærere og Timelærerinder gennemgaa de samme Stadier, som Besættelsen af faste Embeder, nemlig Drøftelse i Skolekommissionen, Byraadets Indstilling og derefter Skoledirektionens Udnævnelse, vil der medgaa ikke saa kort Tid (sandsynligvis mere end 1 Maaned), i hvilken man altsaa har nye Klasser uden Lærerkrafter, da det vil være umuligt for et saadant Tidsrum at faa Vikarer, som Skolen kan være tjent med. Hvis derimod Ansættelsen foretages af Skoleudvalget, vil dette, efter i behørig Tid at have opslaaet eventuelt ledige Pladser, straks efter Indskrivningen kunne besætte disse, saa Halvaaret kan begynde med de nødvendige Lærerkrafter.

Man nærer saa meget større Haab om, at Ministeriet vil imødekomme Byraadet i denne Sag, som det er bekendt, at Timelærerpersonalet paa Frederiksberg, ifølge den der approberede Skoleplan, antages af Skolekommissionen, der foruden at svare til den samme Institution i Købstæderne tillige repræsenterer disses Skoleudvalg.

(Se Mødet d. 28de Marts.)

458 — 1899. Efter at Byraadet, som under Mødet d. 15de Februar 1900 meddelt, havde tilbagesendt Gartner *Hakon Nielsen* den af ham til Approbation fremsendte Gadeplan for Bebyggelsen af en Del af »Reginehøjgaard«s Jorder, havde Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse modtaget en ny overensstemmende med de af Byraadet stillede Fordringer ændret Plan, der nu forelagdes Byraadet til Godkendelse paa visse af Udvalget foreslaaede nærmere Vilkaar.

Byraadet tiltraadte Udvalgets Indstilling, hvorefter Planen under 9de Februar blev tilbagesendt Gartner *Nielsen* med følgende Skrivelse:

»Efter at den af Dem tidligere indsendte Plan for Bebyggelse paa og Vandafløb fra »Reginehøjgaard«s Jorder var bleven ændret overensstemmende med de i Byraadets Skrivelse af 17de Februar f. A. stillede Betingelser og paa ny indsendt med Skrivelse af 16de Maj f. A., har Planen været forelagt Byraadet, som efter Indstilling af vedkommende Udvalg har vedtaget at approbere den tillige med den tilhørende Nivellementsplan paa følgende Vilkaar:

1. Den Parcellerne ved Skovvangsvej givne Tilladelse til midlertidig at benytte den nuværende Kloak i Skovvangsvej skal ikke fritage disse Parceller for senere at deltage i Udgiften ved Anlægget af en definitiv Hovedkloak i denne Vej og at føre deres Vand til Hovedkloaken.
2. Der kan ingen Bebyggelse finde Sted paa »Reginehøjgaard«s Jord ud over de nævnte Parceller ved Skovvangsvej, før end Hovedkloaken i Skovvangsvej er anlagt og ført ned til Havet.
3. Der maa ingen Bebyggelse finde Sted langs den projekterede Gade i Skellet mellem Reginehøjs Jord og den Frue Sognekald tilhørende Jordlod Matr.-Nr. 67, før end denne Gade er anlagt med sin approberede Bredde af 30 Alen.

Endelig er det en Forudsætning for Approbationens Meddelelse, saaledes som i Skrivelsen af 17de Februar f. A. udtalt, at det ved Deklaration, der vil være at tinglæse paa de her omhandlede Arealers Matr.-Nr., gøres til Pligt for eventuelle Købere af Parceller af disse Arealer at bidrage forholdsmæssigt sammen med andre Grundejere til Udgifterne ved Anlægget af en definitiv Hovedkloak gennem Skovvangsvej til Havet, som nævnt ovenfor under Punkt 1«.

50 — 1900. I Anledning af et Andragende fra den under Mødet den 15de Februar 1900 omhandlede Malersvend om Bidrag til hans Hustrus fortsatte Ophold i

København under Behandling for Lupus, blev der bevilget de fattiges Kasse i St. Pauls Sogn et Beløb af 100 Kr. at anvende i dette Øjemed.

139 — 1900. Fra Fabrikant *A. Thomsen* var modtaget en Forespørgsel om Grunden til, at han endnu ikke havde modtaget nogen Ordre paa Levering af Cementkloakrør til Kommunens Forbrug i 1900—1901, uagtet denne Leverance ved en d. 31te Marts f. A. afholdt Licitation var overdraget ham som den lavest bydende.

Efter forud indhentet Erklæring fra Brolægningsudvalget vedtog man at svare, at Grunden har været den, at man efter anstillede Undersøgelser nærer Betænkelighed ved til Kloakledning at anvende Cementrør af mindre Dimensioner end 15 Tommer, og at der ikke har været Brug for Rør af denne Størrelse.

385 — 1900. Efter at man med Skrivelse af 10de d. M. fra Skoledirektionen til Erklæring havde modtaget henholdsvis 17 og 13 Ansøgninger om de ved det kommunale Skolevæsen ledige Embeder, 1 Lærer- og 2 Lærerindeembeder, se Mødet d. 22de November 1900, besluttede man, overensstemmende med Skolekommissionens Forslag, at foretage følgende Indstilling til Besættelsen af disse Embeder:

Til Lærerembedet:

- Nr. 1. Lærer *Schouborg.*
- » 2. — *Bondo-Hansen.*
- » 3. — *N. P. Jensen.*

Til et Lærerindeembede:

- Nr. 1. Lærerinde, Frk. *Høyer.*
- » 2. — — *Bøgh.*
- » 3. — — *Dahl.*

Til et Lærerindeembede:

- Nr. 1. Lærerinde, Frk. *M. Kristensen.*
- » 2. — — *Vestergaard.*
- » 3. — — *Høgsted.*

Da den som Nr. 1 indstillede Lærer *Schouborg*, der

er Timelærer ved Aarhus Skolevæsen, ikke har den i Lov af 24de Marts 1899 § 17 befalede 4 Aars Skolegerning, anmodedes Skoledirektionen om eventuelt, i Henhold til Ministeriets Cirkulære af 3die Oktober 1899, at søge indhentet den fornødne Tilladelse til hans Konstitution.

408 — 1900. Fra Ejerne af Ejendommene Nr. 56 og 58 i Grønland forelaa et Andragende om, at Gadens Kloak, som kun naar til Nr. 54, maatte blive forlænget til ud for Nr. 58 paa Kommunens Bekostning. Brolægningsudvalget indstillede, at man imødekom Andragerne og med en Bekostning af ca. 50 Kr. lagde det ønskede Stykke 6" Kloakledning paa en Strækning af 46 løb. Fod.

Byraadet tiltraadte Indstillingen.

12⁴ — 1901. Efter Indstilling af Udvalget for Alderdomsunderstøttelse vedtog man at indsende Andragende om at erholde Forskud af Statskassen paa Statstilskudet til Kommunens Udgifter til Alderdomsunderstøttelsen i 1900.

Ifølge Udvalgets specificerede Redegørelse er der

A. udredet til understøttede her i Kom-	
munen.....	88,225 Kr. 67 Ø.,
B. refunderet til andre Kommuner....	2,248 — 10 —
	90,473 Kr. 77 Ø.,

hvorimod

C. Kommunen i alt har erholdt refun-	
deret	7,747 Kr. 67 Ø.,

saaledes at Kommunens Udgift i

Aaret 1900 har været..... 82,826 Kr. 10 Ø.

22¹ — 1901. Byraadet godkendte en af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse med Entreprenørerne *Chr. Andreassen* og *C. Jensen* oprettet Købekontrakt ang. en Marselisborggrund ved Frederiksbjerg Torv, 447 □-Alen à 4 Kr. eller i alt 1788 Kr.

Indenrigsministeriets Samtykke til denne Afhændelse blev senere meddelt i Skrivelse til Amtet af 16de Februar.

46 — 1901. Efter derom foreliggende Anmodning vedtog Byraadet at forsyne en under 12te Januar 1882 til Generalmajor Juel og Hustrus Dødsbo udstedt Panteobligation for 25,500 Kr. med Paategning om Obligationens Fornyelse fra 12te Januar 1902 at regne, for saa vidt angaar den for Tiden resterende Del af Gælden: 20,750 Kr.

50 — 1901. Ifølge Indstilling af Udvalget for Brolægning m. m. blev følgende Leverancer m. v. efter afholdt Licitation overdragne saaledes:

1. Levering af 200 Fod Betonrør, 18" $\times$ 21" til Entreprenør C. C. Christensen for 2 Kr. pr. løb. Fod.
2. Levering af 350 Kbfv. Søsten: Stenskipperne Pedersen, Hansen og Jørgensen for 35 Kr. 50 Ø. à 39 Kr. 50 Ø. pr. Kub.-Favn.
3. Brolægning efter Rendegravning i Gaderne for elektriske og andre Ledninger: Brolæggerne Michaelsen & Søn.
4. Levering af Jernklinker til Vestergades Fortove: Købmand L. Hammerich for 18 Kr. pr. 100 Stk.

52 — 1901. Byraadet tiltraadte en fra Mekaniker *Kocken's* Konkursbo fremsat Akkordforslag om at give Saldokvittering imod Udbetaling af 33 pCt af en Kommunen tilkommende Fordring, stor 248 Kr. 30 Øre, for Bidrag til Mejlgedes Asfaltering.

54 — 1901. Efter Indstilling af Brandkommissionen tillodes det, at et Beløb af ca. 100 Kr., som var i Behold af det paa forrige Aars Budget under Konto XII. 7. e optagne Beløb til Forundersøgelser angaaende Brandvæsenets Omorganisation, maatte stilles til Brandinspektørens Raadighed til Foretagelse af en Rejse til Berlin i Anledning af en Udstilling af Brandredskaber i Juni d. A.

66 — 1901. Efter Indstilling af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse fastsattes Prisen for Byggegrunde paa den søndre Side af Odensegade Øst for Bülowsgade til 9 Kr. pr. □-Alen.

68 — 1901. I Anledning af det i Byraadets Møde den 6te December f. A. under Sag Nr. 353 — 1900 passerede forelaa der nu fra Udvalget for Fattigvæsenet følgende Forslag om, at den P. Villadsen og Hustrus Legat tilhørende Jordlod, Matr.-Nr. 59, ved Randers Landevej søgtes afhændet:

»Aarhus Kommunes Fattigvæsen som Ejer af P. Villadsen og Hustrus Legat ejer Jordlodden Matr.-Nr. 59 af Hartkorn 1 Td. 1 Skp. 0 Fdk. $1\frac{3}{4}$ Alb., stor $8^{5840}/_{14000}$ Tdr. Land.

Lodden er beliggende ved Randers Landevej, mellem Byen og Christiansbjerg Distrikt.

Aarhus stadige Udvidelse vil medføre, at den Tid ikke kan være fjern, da den bebyggede Del vil naa denne Lod, og allerede nu har det vist sig, at Lodden, saaledes som den besiddes, er en Hindring eller i hvert Fald en Gene for Udførelsen af paatænkte Projekter i Henseende til Gade- og Kloakanlæg. I disse skønner man ikke, at der vil kunne være Tale om, at Legatet kan deltage, men paa den anden Side maa man ogsaa finde det højst uheldigt, at Lodden, fordi den ejes af et Legat, skal være en Hindring for sunde Projekters Udførelse.

Under disse Omstændigheder maa Udvalget finde det rigtigt, at Lodden sælges.

Den er for Tiden udlejet for 500 Kr. aarlig, men Udvalget kan ikke tvivle om, at mindst et tilsvarende Udbytte vil udkomme ved dens Salg, saa at dette ikke vil være til Skade, men snarest til Gavn for Legatet.

Udvalget vil derfor indstille til det ærede Byraad, at den oftmeldte Lod søges bortsolgt; paa hvilken Maade skal man henstille til Byraadet«.

Byraadet tiltraadte Forslaget, hvorefter der under 1ste Februar blev tilskrevet Indenrigsministeriet om dettes Samtykke til, at Lodden søgtes bortsolgt ved offentlig Auktion. (Se Møderne 30te Maj og 4de Juli.)

69 — 1901. Byraadet tiltraadte Vandværksudvalgets Indstilling af 29de d. M. om, at Vandmesterarbejdet for Vandværket for indeværende Aar overdroges den ved Licitationen lavest bydende: Vandmester *N. Nielsen* i Forbindelse med den næst lavest bydende: Vandmester *S. C. Sørensen*, paa Betingelse af, at denne vil overtage Arbejdet til samme Enhedspriser som *N. Nielsen*.

Mødet den 7de Februar 1901.

282 — 1901. Fra Udvalget for Gas- og Elektricitetsværket forelaa Meddelelse om, at dette havde ansøgt Statsbanedriften om Tilladelse til at lægge elektriske Kabler under Banesporene i Fredensgade og paa Havnepladsen og modtaget denne paa de af Statsbanedriften tidligere opstillede Vilkaar, hvorom henvises til Mødet den 27de September f. A.

313 — 1900. Byraadet samtykkede i, at det i indeværende Aars Budget optagne Beløb af 400 Kr. til Afholdelse af folkelige Universitetsforelæsninger i 1901 maatte anvendes til Dækning af det i forrige Aar fremkomne Underskud.

392 — 1900. I Anledning af et Andragende fra *D. A. Johansen* som Ejer af Ejendommen Nr. 176 i Frederiks-Allé om Erstatning for Afstaaelse af ca. 90 □-Al. til Udvidelse af Gaden havde Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse under 4de d. M. i Henhold til en af Stadsingeniøren foretaget Beregning indstillet, at der skulde tilbydes Andrageren, at Kommunen som Vederlag for Tilbagerykningen af hans Ejendoms Façade med en Bekostning af ca. 260 Kr. lod Fortovet istandsætte ud for denne, idet det af Udvalget oplystes, at der af Ministeriet var meddelt Andrageren Dispensation fra Bygningslovens § 21 m. H. t. en paatænkt Bebyggelse af Ejendommen, og at det havde